

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold, 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 20. julija 1887.

Obsseg: Kedaj naj se molze. — Proti strupeni rosi. — Oranje pred zimo na korist pomladanski setvi. — Umetna polžja reja. — Vprašanja in odgovori. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Govor poslanca Šukljeja 27. aprila v državnem zboru. (Dalje) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Kedaj naj se molze.**

Tistim kravam, ki imajo zdravo vime, dobro de molzenje. To spoznamo precej po tem, ko krava mirno stoji, poveša glavo, mežika z očmi ali nepremično gleda v steno ali na tla. Zato pravijo mnog.: krav ne motiti mej molzenjem, torej tudi ne polagati. Vsekakor pritrjujemo temu. Če motimo kravo mej molzenjem, vznemirja se in zadržuje mleko. Slednje utegne tudi na dobroti trpeti. Kajti znano je po izkušnjah, da mleko od vznemirjenih, splašenih in prestrašenih krav ni trpežno in tudi teletom ne ugaja. Mnogi vendar pravijo, da krave ne moti ter škodljivo ne vznemirja, če se jej mej molzenjem položi krme. Da, nemirne, uporne ali na vimenu bolne krave se drugače niti mlesti ne dade, nego da se jim položi krme. Več nemira dela kidanje, zlasti če so hlapci surovi, brezobzirni in z gnojnimi vilami simo tamo klatijo in tolčejo. Zatorej se naj kidanje preloži do pomolzenja. Vendar slednje ima časi nepovoljnih posledic, katerih ne smemo prezirati. Hitro potem ko krava zjutra vstane, je vime bolj ali manje nesnažno in treba je umiti, za kar pa dekle niso rade pripravljene. Nesnaga je zlasti tedaj večja, kedar stelje pomanjkuje. Tudi od dolgega ležanja postane vime nesnažno, in od nesnage lahko precej kaj pade v mleko mej molzenjem. Hlevni zrak je zjutraj poln sopuha, ki tudi neprijetno vpliva na mleko, kidanje pa razširja še huje gnojni sopuh po hlevu, kar trpežnosti mleka škoduje. Hlev bi naj pred molzenjem vselej prevetrili. Če mej krmljenjem kidajo, vznemirjene so krave, kar jim ne ugaja. Za polaganjem mlesti ni praktično. Kajti site krave se uležejo in hočejo počivati. Zatorej kaže najpoprej kidati, zatem hlev prevetriti. Zatem se polaga in mej polaganjem molze. Mej krmljenjem so krave mirne, in mleko rado teče. Vime naj bi vselej pred molzenjem z gobo, ki je bila

v topli vodi namočena, snažno umivali in z laneno vrhačo obrisavali. Ta navada je hvale vredna, pa le na Holandeškem udomačena. Poglejmo pri nas, kake ima dekla mlekarica roke po molzenji, in prepričali se bodemo, da je potreba vime umivati.

Po nekod molzejo na dan po dvakrat, po drugod po trikrat. Izkušnje dajejo prednost trikratnemu molzenju, ker dobivajo tako več mleka. Mlečnosti kravji škoduje, če se predolgo mleko pušča v vimenu, kar se godi pri dvakratnem molzenji. Čas mej vsakeršnim molzenjem mora biti vselej enako dolg. Zatorej molzejo pri trikratnem molzenji vsako osmo, pri dvakratnem vsako dvanajsto uro. Če se tega ne držimo, škodujemo narejanju mleka.

Proti strupeni rosi.

Znano je, da se morajo trte, da jim ne škodi strupena rosa, škropiti z apnom in bakrenim vitrijolom. Gledé tega priporoča E. Mach, vodja vinarske šole v S. Michele na Tirolskem, na podlogi dosedanjih poskušanj tako le ravnati:

Pri porabi tekoče zmesi iz apna in bakrenega vitrijola zadostuje, če se vzame 2 $\frac{h}{g}$ ugašenega apna in 2 $\frac{h}{g}$ bakrenega vitrijola na hektoliter vode.

Če se pa vzame premalo apna, ali če je apno slabo, utegne se, ker je apna premalo, pripetiti, da se trtno listje nekoliko osmodi. Da se torej varno ravna, priporočamo kupiti v lekarni nekoliko rdečega lakmusovega papirja. Košček tega papirja, pomočenega v zmes, mora zamodreti če je v zmesi uže dosti apna.

Drugi poskus je ta: Zmes naj mirno stoji, da se gošča na dno usede. Ako je goranja tekočina brezbarvena, to je znamenje, da je bilo dovolj apna; ako je pa ta tekočina še višnjevka, kaže to, da je bilo premalo apna.

Apna bodi ravno prav; kolikor bolj se to pogodi toliko boljši je učinek tekočine. Tako so pokazali

